

Mange ord i språket vårt har en opprinnelse som for lengst er glemt, og ofte kan vi heller ikke uten videre tenke oss til hva ordene egentlig betyr. Vi håper leserne vil finne glede i en spalte der vi vil ha små epistler om ord vi bruker til daglig, men som de færreste av oss kan forhistorien til.

I denne spalten er det mer enn ønskelig med innlegg fra leserne. Det sitter vel kolleger rundt om i landet med kunnskap på feltet, og her får de altså muligheten til å utfolde seg for et bredt publikum!

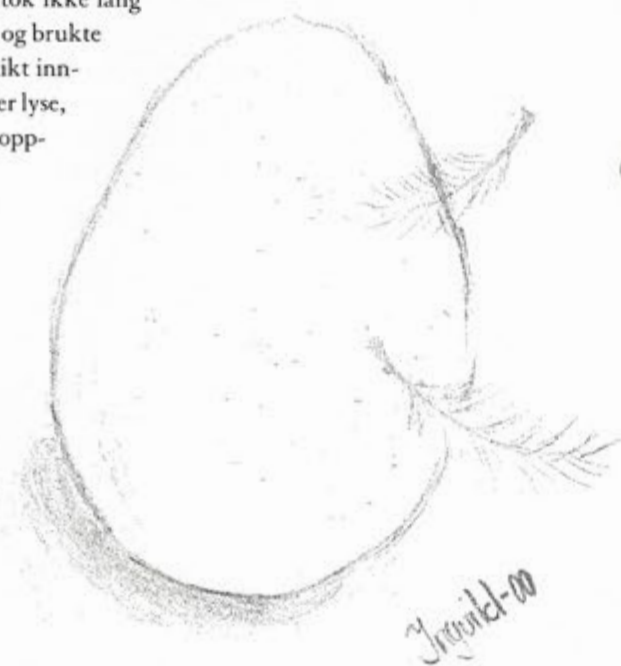
ALBINO, ALBUMIN og ALBUM

Tre ord med samme opprinnelse!

Vi har ikke tenkt på det, men ordene likner jo svært selv om betydningen av dem er svært forskjellig. Sammenhengen går via det latinske adjektivet albus = hvit. Portugisere som på sine ferder i Afrika støtte på hvite afrikanere kalte dem rett og slett for albinos = hvite.

Men hva da med et album? Idag brukes ordet om en samling frimerker, bilder, plater eller liknende, men de er jo ikke hvite noen av dem! Et album var opprinnelig en samling hvite plater som ble brukt til å skrive opp offisielle kunngjøringer. Det tok ikke lang tid før man glemte ordets «hvite» opprinnelse og brukte det om bøker som inneholdt en samling av ulikt innhold. Selv om sidene i et fotoalbum iallefall nå er lyse, tenker vel ingen på at ordet faktisk har samme opprinnelse som en albino og albumin.

Ordet albumin har sin opprinnelse fra eggehvitten (albumen), som jo naturlig nok fikk sitt navn av den hvite fargen den har i kokt tilstand. Eggehvite var selvfølgelig kjent lenge før biokjemiens tid, og man antar at albumin fikk sitt navn som en lett omskriving av albumen for å indikere at albumin er en av bestanddelene i albumen.

INFLUENZA

Dette ordet er av italiensk opprinnelse og er egentlig svært enkelt å forstå betydningen av. Å ha innflytelse eller å influere på noe er jo nettopp det sykdommen gjør, vi har ikke lenger kontroll over egen hverdag fordi noe annet har så stor innflytelse på oss. Italienerne trodde den gangen ordet oppstod at det var planeter og stjerner som stod bak den negative innflytelsen, og ordet er første gang registrert i det engelske språk i 1743 da London Magazine beskrev en influensaepidemi i Roma.

Selv om vi idag vet at det er de små, ekle virusene som forårsaker sykdommen, har ordet influensa i høyeste grad beholdt sin betydning!

Kilder: Sverre Kloumann: *Moro med ord*. Aschehoug, 1999.

William S. Haubrich: *Medical meanings*. American College of Physicians. Philadelphia, Pennsylvania, 1997.

Jannike Reymert